

МАРК ТВЕН

РАЗКАЗ С ПРИЗРАК

Превод от английски: [Неизвестен], —

chitanka.info

Наех в горния край на Бродуей голяма стая в огромна стара сграда, чиито последни етажи не са били обитавани с години. Мястото отдавна е било предадено във властта на праха и паяжините, на самотата и тишината. Когато онази първа нощ се изкачвах към покоите си, сякаш пристъпвах в гробница и нарушавах спокойствието на мъртвците. За първи път в живота ми ме завладя суеверен страх. Когато завих по тъмното стълбище, невидима паяжина обърса с ефирната си лепкава плетеница лицето ми и аз потреперих, сякаш бях видял призрак.

Стигнах до стаята си и с радост заключих навън плесента и тъмнината. В камината пращеше весел огън, седнах пред нея и се отпуснах. Седях така два часа, мислех за отдавна отминалите дни, спомнях си стари случки, извиквах полузабравени лица от мъглата на миналото; вслушвах се в гласове, които отдавна бяха замлъкнали завинаги, и в познатите някога песни, които сега никой не пееше. Бленуванията ми постепенно избледняха до все по-тъжно и тъжно самосъжаление. Писъкът на вятъра навън се смекчи до жален вопъл, яростното барабанене на дъжда по прозорците се превърна в приспивно ромолене и шумовете от улицата изчезнаха един по един, докато последните забързани стъпки на закъснели пешеходци отмряха в далечината и оставиха след себе си тежка тишина.

Огънят бе поотслабнал. Завладя ме самота. Станах и се съблякох; движех се на пръсти през стаята и вършех всичко крадливо, сякаш бях заобиколен от спящи врагове и нарушаването на дрямката им би било фатално. Легнах и се завих, лежах и слушах дъжда, вятъра и лекото скърцане на капаци в далечината, докато те ме унесоха и потънах в сън.

Спал съм дълбоко, но колко дълго, не знам. Изведнъж осъзнах, че съм буден и изпълнен с напрегнато очакване. Лежах неподвижно. Долавях биенето на сърцето си. Изведнъж завивките започнаха да се смъкват към долната част на леглото, сякаш някой ги дърпаше! Не можех да помръдна, не можех дори да извикам. Одеялото неизменно се смъкваше и вече бе открило гърдите ми. Тогава с неимоверни усилия го сграбчих и се завих през глава. Чаках, послушвах се, чаках, послушвах се. Дърпането се възобнови, аз отново лежах като вкаменен, докато се отвиха гърдите ми. Тогава събрах последните си сили и издърпах завивките на мястото им. Държах ги здраво. Чаках. След малко усетих

леко подръпване и стиснах още по-здраво, но силата на незнайния враг все повече нарастваше. Не издържах и за трети път завивките ми се оказаха в краката. Изстенах. В отговор от края на леглото също се чу стенание! Капки пот бяха избили на челото ми. Бях по-скоро мъртъв, отколкото жив. Чух тежки стъпки в стаята; приличаха ми на стъпки на слон — не бяха човешки. Но стъпките се отдалечаваха от мен и това ме успокои. Доближиха се до вратата — излязоха, без да се чуят махането на резето и превъртането на ключа в ключалката — и изчезнаха в мрачните коридори, докато подът и гредите скърцаха при преминаването им. Отново се възцари тишина.

След като се поуспокоих, си казах: „Това е сън, просто един ужасен сън.“ Лежах, премислях случилото се и накрая напълно се убедих, че е било само сън. Разсмях се и отново бях щастлив. Станах, запалих газеничето и огледах с него резето и ключа — бяха си точно така, както ги бях оставил. Отново избухнах в успокоителен смях. Запалих лулата си. Седях пред камината, когато лулата се изплъзна от неподвижните ми пръсти, кръвта се оттече от лицето ми и спокойното ми дишане се стопи до едно-единствено вдишване: „Ааа!“ В пепелта край камината до отпечатъците от босите ми нозе се виждаше още една стъпка — толкова огромна, че в сравнение с нея моите приличаха на детски ходила! Значи наистина съм имал посетител и това обясняваше шума от слонските стъпки.

Загасих газеничето и се върнах в леглото, парализиран от страх. Лежах доста дълго, взирах се в тъмнината и се заслушах. Отгоре чух тътрене на тежко тяло по пода, последвано от изхвърлянето на тялото и от потрепването на прозорците при сблъсъка му с твърдата земя долу. В различни части на сградата се затръшваха прати. От време на време долавях нечии стъпки, които се промъкваха крадешком по коридора и нагоре-надолу по стълбите. Понякога се приближаваха до вратата на стаята ми, спираха за момент, сякаш се колебаеха дали да влязат, и отминаваха. Чух далечно дрънчене на вериги някъде в страничните коридори; дрънченето приближи и уморено се заизкачва по стълбите; при всяко стъпало свободният край на веригата се удряше в следващото, докато чудовището бавно напредваше. Разнесоха се неразбираеми разговори, заглушени от яростни викове, шумолене на невидими одежди и плясък на невидими криле. Изведнъж осъзнах, че някой е нахлул в стаята ми и вече не съм сам. Чух тежко дишане над

леглото ми и тайнствен шепот. На тавана точно над главата ми се появиха три малки фосфоресциращи сфери, увиснаха и затрептяха там за момент и след това изчезнаха — две се спряха над лицето ми, а една — над възглавницата. После в миг се разтекоха и се изпариха. Интуицията ми показваше, че са се превърнали в кръв; не ми бе нужна светлина, за да се убедя. Видях бледи лица, озарени от неясна светлина, откъснати бели ръце летяха във въздуха — и след това изчезнаха. Шепотът, гласовете и звуците замлъкнаха и настъпи злокобна тишина. Чаках и се ослушвах. Струваше ми се, че трябва да светна, за да не умра. Страхът изпиваше силите ми. Бавно се изправих, седнах в леглото и се озовах пред нечия студена ръка! Изведнъж цялата ми смелост се изпари и паднах като покосен. Чух шумолене на дрехи — някой излезе през вратата и изчезна.

Когато всичко утихна, отново изпъльзах от леглото, немощен и отмалял. Запалих газеничето с трепереща ръка, сякаш бях остарял със стотина години. Светлината не донесе голямо облекчение на духа ми. Седнах и внимателно започнах да разглеждам големия отпечатък; в пепелта. Малко по малко очертанията му се размиха. Вдигнах поглед, големият пламък на газеничето бавно затрептя. В същия момент отново чух слонските стъпки. Следях постоянното им приближаване през мрачните коридори, светлината все повече намаляваше. Стъпките спряха пред вратата ми — пламъкът се бе стопил до болнаво синьо и всичко около мен се озаряваше от спектралния му блясък. Вратата не се отвори, но въпреки това усетих полъх по страните си и съзрях над мен да се надвесва огромна фигура. Гледах госта с ококорени очи. Върху него блещукаше бледо сияние и постепенно неясните му очертания се избистриха до формите на ръце и крака, после на цялото тяло и накрая — на огромно тъжно лице. Пред мен през мъглата стоеше гол, мускулест и красив... самият Кардифски гигант!

Всичките ми страхове изчезнаха, тъй като дори и децата знаят, че той не може да стори никому нищо зло. Веднага се възвърна доброто ми настроение и заедно с него пламъкът на газеничето отново засия. Едва ли някога някой самотник е приветствал толкова радостно нечия компания, както аз приветствах Кардифския гигант.

— Ама ти ли си бил, а? Та през изминалите няколко часа се изплаших до смърт! Съвсем искрено се радвам да те видя. Искане ми се да имах кресло с... не, не сядай там, ето тук... — но беше твърде

късно. Той се отпусна и падна на земята. Никога в живота си не съм виждал кресло да се разпада толкова бързо.

— Спри! Недей! Ще опустошиш всичко! — отново закъснях. Чу се втори трясък и втори стол се разпадна на съставните си части.

— По дяволите! Не можеш ли да мислиш? Нима искаш да потрошиш всичките ми мебели? Ето тук, безчувствен глупако...

Нямаше смисъл. Преди да успее да го спра, той седна на леглото и то се строполи под тежестта му.

— Е, що за поведение е това? Не стига, че нахлуваш тук с банда чудовища, които ме плашат до смърт и аз съм склонен да погледна през пръсти на липсващото ти облекло, което не биха толерирали възпитаните хора, освен в някой уважаван цирк, а дори и там само ако голите са от същия пол, а ти ми се отплащаш, като трошиш всички мебели в стаята ми! И защо? Така не само ми нанасяш щети, но и се нараняваш. Сигурен съм, че ужасно те боли краят на гръбначния стълб... По пода сто на сто има парченца от бедрата ти... Я гледай, заприличал е на чакълена алея. Засрами се, достатъчно си голям, за да мислиш трезво...

— Добре, няма да чупя повече мебели. Но какво да правя? Не съм сядал от векове... — очите му се наляха със сълзи.

— Горкичкият! — възкликнах аз. — Не биваше да се държа толкова рязко с теб. Обзалагам се, че и на всичкото отгоре си сираче, а? Не се и съмнявам. Седни на пода, нищо друго няма да издържи тежестта ти. И без това не можем да си поговорим нормално, ако висиш там горе над мен. Седни долу да си поговорим лице в лице...

Той седна на пода, запали лулата, която му дадох, наметна на раменете си едно от червените ми одеяла, нахлупи на главата си ваната ми като шлем и се настани удобно, кръстосвайки крака. Хвърлих нови дърва в огъня и той протегна плоските си надупчени като восъчни пити стъпала към благословената топлина.

— Защо краката и бедрата ти са така надупчени? — попитах аз.

— Адско измръзване, така съм по цялото тяло, по главата дори, една нощ преспях на открито край фермата на Нюъл. Но аз си го харесвам онова място, обичам го, както човек обича родния си дом. Никъде другаде не се чувствам толкова спокоен, както там.

Поговорихме си около половин час. Забелязах, че изглежда уморен и заговорихме за това.

— Уморен ли? — попитах го.

— Да, струва ми си, че си прав. Ще ти разкажа всичко, тъй като се отнасяш изключително добре с мен. Аз съм духът на вкаменения мъж, който лежи в музея от другата страна на улицата. Призракът на Кардифския гигант. Няма да позная мир, докато не погребат отново горкото ми тяло. И какъв е най-естествения начин да накарам хората да го направят? Да ги изплаша до смърт! Да обикалям като призрак сградата, където е затворено тялото ми. Обикалях из музея всяка нощ. Дори повиках други духове да ми помагат. Но не постигнахме нищо, тъй като никой не посещава музея след полунощ. След това ми хрумна да се преместя тук. Мислех си, че ако успея да накарам някой да ме изслуша, ще постигна целта си, тъй като разполагам с най-ефективните помощници, които адът може да осигури. Нощ след нощ се промъквахме през тези плесенявали зали, дрънчахме с вериги, стенехме, шепняхме, катерехме се и се спускахме по стълбите и, да си призная, вече се изтощих. Но когато тази вечер видях светлина в тази стая, събрах последните си сили и повиках някои от старите приятели. Но вече съм ужасно уморен, напълно смазан... Затова, заклевам те, дай ми надежда!

Във вълнението си скочих от креслото и възкликнах:

— Това надминава всичко, всичко, което ми е хрумвало някога! Бедната глупава стара вкаменелост, напразно си хабил усилията си! Та тук е само отливка на твоето тяло, истинският Кардифски гигант е в Олбъни^[1].

— По дяволите, не можеш ли да познаеш собствените си останки!

Никога не съм виждал толкова засрамен поглед и жалостива обида на нечие лице. Каменният мъж се изправи бавно:

— Каж ми честно: вярно ли е?

— Толкова вярно, колкото това, че седя пред теб.

Той извади лулата от устата си и я сложи върху полицата на камината. Застина за момент, обладан от нерешителност, несъзнателно воден от стария навик, отпусна ръце там, където би трябвало да се намират джобовете на панталона му и замислено сведе брадичка към гърдите си. Накрая каза:

— Никога преди не съм се чувствал толкова глупаво. Каменният човек изигра всички, а сега подлият фалшификат изигра собствения си

призрак! Синко, ако в сърцето ти е останала някаква милост, не позволявай никой да научи! Помисли си само как би се чувствал на мое място...

Чух гордите му стъпки да заглъхват по стълбите, а след това и по пустите улици, съжалявах, че горкичкият си отива, а още повече съжалявах, че отнесе червеното ми одеяло и ваната.

[1] Точно такава е истината. Фалшификатът е грандиозно изложен в Ню Йорк като „единствения истински“ Кардифски гигант (за неописуемо отвращение на собствениците на истинския колос). И то по същото време, когато оригиналът привличаше тълпи посетители в Олбъни — Б.а. ↑

Издание:

Марк Твен. Разказ с призрак
Американска. Първо издание
ИК „Труд“, София, 2002

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.